

Інформаційна картка *

учасниці всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2024»
в номінації «географія»

Прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності)	Кривда Людмила Сергіївна	
Посада (відповідно до запису в трудовій книжці)	Вчитель географії	
Місце роботи (повне найменування закладу освіти відповідно до статуту)	Комунальний заклад «Вінницький ліцей №29»	
Освіта (найменування закладу вищої освіти, рік закінчення навчання)	Вінницький державний педагогічний інститут, 1996	
Самоосвіта (інформація зазначається за останні 3 роки у зворотній хронології)	курси	з 05.05. по 08.05.2020р., 30 год., програма підвищення кваліфікації "Основи інформаційно-комунікаційних технологій. Текстовий редактор, табличний процесор, презентації, сервіси Інтернет для використання на уроках", ВАНО. З 26.05. по 29.06. 2020р., 30 год., програма підвищення кваліфікації учителів географії, ВАНО. З 09.03 по 12.03.2021р., 30 год., програма підвищення кваліфікації учителів географії та природознавства, ВАНО. 06.07.-09.07.2021р., 30 год., програма підвищення кваліфікації вчителів предмету «Природознавство. Моя планета Земля» науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (5 клас – 2021-2022 н.р.), ВАБО Свідоцтво ІУ-ТР № 3787/2021 від 23.08.2021р., 30 год., програма підвищення кваліфікації вчителів географії науково-педагогічного проекту «Інтелект України», ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ОСВІТА ХХІ СТОЛІТТЯ» 27.11.-03.12.2012р., 30 год., програма підвищення кваліфікації «Нова українська школа: перехід на наступний рівень», ВАБО. 06.12.-10.12.2021р., 30 год., програма підвищення кваліфікації «Професійна діяльність вчителів ЗЗСО на засадах Концепції "Нова українська школа"», ВАБО. 28.03.-31.03.2022р., 30 год., навчання із проблеми «Мовленнєва компетентність сучасного педагога», ВАБО. Сертифікат № GDTfE-11-B-03783 від 18.06.2023р., 30 год., курс «ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ GOOGLE ДЛЯ ОСВІТИ», ТОВ «АКАДЕМІЯ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ» 23.10.-26.10..2023р., 30 год., навчання з проблеми «Моделювання індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами», ВАБО
	конференції	
	семінари/ вебінари	

	конкурси	
	інше	
Педагогічний стаж	27 років	
Кваліфікаційна категорія	Вчитель вищої категорії	
Педагогічне звання (за наявності)		
Науковий ступінь (за наявності)		

Педагогічна ідея

Недостатньо мати лише добрий розум,
головне – це раціонально застосовувати його.

Вступ: Важливість критичного мислення у сучасному освітньому процесі

У сучасному світі, який швидко змінюється та стає все більш глобалізованим, розвиток критичного мислення серед учнів набуває особливої актуальності. Критичне мислення — це не лише навичка, а й основа для ефективного навчання та взаємодії зі складними, часто суперечливими інформаційними потоками сучасності. Воно дозволяє учням аналізувати інформацію, розрізняти факти від домислів, формувати власні обґрунтовані судження та приймати розумні рішення.

Географія, як наука, що охоплює широкий спектр тем – від фізичних характеристик Землі до культурних та соціально-економічних аспектів життя людей, пропонує унікальні можливості для розвитку критичного мислення. Вона змушує учнів не просто запам'ятовувати факти, але й зв'язувати їх, аналізувати причини та наслідки, розуміти взаємозв'язки між різними явищами та процесами. Географія також спонукає до розуміння глобальних проблем, таких як зміна клімату, міграція, урбанізація, що вимагає від учнів критичного осмислення та вміння виходити за межі локального сприйняття.

Розвиток критичного мислення на уроках географії не лише сприяє глибшому розумінню предмету, але й формує важливі життєві компетенції. Учні, які володіють критичним мисленням, краще адаптуються до швидких змін, ефективніше вирішують проблеми та здатні до інноваційного та творчого підходу в різних життєвих ситуаціях. Таким чином, критичне мислення на уроках географії стає фундаментом для підготовки свідомих, інформованих та відповідальних громадян сучасного світу.

Технології та методи для розвитку критичного мислення на уроках географії

1. Дискусійні групи

Організація дискусійних груп є одним із ефективних методів розвитку критичного мислення. У таких групах учні мають можливість обговорювати різноманітні географічні питання, від глобальних змін клімату до місцевих

екологічних проблем. Важливим аспектом є те, що кожен учасник дискусії може представити власну точку зору, аналізувати аргументи інших та розвивати навички аргументованого обговорення та критичного осмислення.

2. Кейс-стаді

Використання методу кейс-стаді допомагає учням зануритися у реальні географічні ситуації чи проблеми. Це можуть бути, наприклад, вивчення наслідків землетрусів у певних регіонах, аналіз причин і наслідків урбанізації, чи дослідження впливу людської діяльності на зміни в екосистемах. Під час роботи з кейсами учні вчаться аналізувати деталі, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та розробляти власні рішення проблем.

3. Проектна робота

Проектна робота забезпечує учнів можливістю самостійно досліджувати географічні теми, від екологічних досліджень до культурно-історичних аспектів різних регіонів. Розвиваючи свої проекти, учні вчаться формулювати гіпотези, збирати та аналізувати дані, робити висновки та презентувати результати своєї роботи. Цей метод сприяє розвитку самостійності, ініціативності та креативності.

4. Технології GIS

Використання геоінформаційних систем (GIS) дозволяє учням візуалізувати, аналізувати та інтерпретувати географічні дані та процеси. Робота з GIS залучає учнів до практичного використання технологій у вивченні географії, розвиває навички критичного аналізу даних та допомагає краще розуміти складні просторові зв'язки та моделі.

Кожен з цих методів та технологій має свої особливості та переваги в контексті розвитку критичного мислення. Використання їх у комбінації на уроках географії створює глибоке та різнопланове навчальне середовище, яке стимулює учнів до активного мислення та самостійних висновків.

Прийоми та форми роботи для розвитку критичного мислення на уроках географії

1. Рольові ігри

Рольові ігри — це ефективний метод, що сприяє розвитку критичного мислення через активне залучення учнів у процес навчання. В рамках таких ігор учні відіграють ролі експертів, місцевих жителів, політиків або інших ключових осіб, пов'язаних з географічною проблематикою. Наприклад, вони можуть розглядати проблеми водних ресурсів, впливу зміни клімату на певні регіони, чи питання урбанізації. Такий підхід дозволяє учням краще зрозуміти різні точки зору, аналізувати проблему з різних сторін та вчитися шукати компроміси та рішення.

2. Інтерактивні карти та візуалізації

Інтерактивні карти та різні візуальні інструменти значно покращують розуміння географічних понять та процесів. Вони дозволяють візуально демонструвати складні процеси, такі як міграційні потоки, зміни клімату, або розподіл природних ресурсів. Це допомагає учням не тільки краще запам'ятовувати інформацію, але й розвиває їх здатність до аналітичного мислення, допомагаючи встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та робити висновки на основі візуальної інформації.

3. Критичний аналіз джерел

Навчання учнів критично оцінювати інформацію, яку вони отримують з різних джерел, є ключовим елементом розвитку критичного мислення. На уроках географії можна використовувати різні види джерел — від наукових статей до новинних звітів та блогів — щоб учні вчилися розрізняти достовірну інформацію від неперевіреної або упередженої. Учитель може організовувати завдання, де учні повинні аналізувати джерела, визначати їх достовірність, точність, об'єктивність та вплив на формування громадської думки.

Комбінування цих прийомів та форм роботи на уроках географії створює багатогранне та динамічне навчальне середовище. Учні не тільки набувають глибоких знань з географії, але й розвивають важливі навички критичного мислення, які допоможуть їм у подальшому навчанні та житті.

Ефективність та результативність в розвитку критичного мислення на уроках географії

Оцінка результативності

Оцінка ефективності використання вищезазначених підходів є критичною для забезпечення якісного навчального процесу. Основні аспекти оцінки включають:

Залученість учнів: Оцінка змін у рівні активності та залученості учнів в навчальний процес. Це може бути виміряно через спостереження за участю учнів у класних дискусіях, їх готовність до висловлення власних думок та участь у групових проектах.

Розвиток критичного мислення: Аналіз здатності учнів критично мислити та аналізувати інформацію. Це можна оцінити через різні методи, включаючи спостереження за тим, як учні формулюють питання, висловлюють гіпотези та використовують логічні аргументи під час обговорення.

Аналітичні навички: Вимірювання розвитку аналітичних навичок учнів, які включають здатність розбиратися у складних інформаційних потоках, виділяти ключові ідеї та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Приклади успіху

Надання конкретних прикладів успішних проектів або кейс-стаді, де учні продемонстрували високий рівень критичного мислення, є важливим для ілюстрації ефективності підходів. Це може включати:

Проектні роботи: Опис успішних проектів, які учні розробляли, наприклад, дослідження екологічних проблем місцевої громади, аналіз впливу глобальних змін на регіональний рівень або розробка стратегій захисту природних ресурсів. Навички дослідницької роботи учні набувають як під час уроків географії так і під час роботи у шкільному науковому товаристві «Паросток».

Дискусійні групи та дебати: Приклади, де учні активно брали участь у дебатах, продемонструвавши здатність критично оцінювати різні точки зору, висловлювати обґрунтовані аргументи та аналізувати складні географічні питання.

Робота з інтерактивними картами та GIS: Показ успіхів у використанні технологічних інструментів для аналізу та візуалізації даних, що сприяло глибшому розумінню та аналітичному підходу до вивчення географічних процесів.

Ці методи оцінки та приклади успіху не лише демонструють ефективність застосованих підходів у розвитку критичного мислення, але й служать мотивацією та інспірацією для учнів та вчителів, підкреслюючи значимість цієї навички в освітньому процесі.

Висновок: Майбутнє критичного мислення у географії/

У світлі обговорених методів та підходів, майбутнє критичного мислення у сфері географічної освіти обіцяє бути більш інтегрованим, динамічним та важливим. Критичне мислення в навчанні географії виходить за рамки звичайного набуття знань та фактів – воно спонукає учнів бути більш освіченими, інформованими та відповідальними громадянами. У сучасному світі, де глобальні проблеми вимагають комплексного підходу та глибокого розуміння, критичне мислення стає незамінним інструментом для підготовки молодого покоління до ефективної взаємодії та вирішення цих проблем.

Розвиток критичного мислення через географічну освіту має потенціал формувати глобально мислячих, аналітично налаштованих індивідів, які здатні оцінювати інформацію з різних джерел, робити виважені висновки та вносити важливий вклад у суспільство. Це не лише сприяє особистісному розвитку учнів, але й підготує їх до життя в світі, де інформаційна грамотність, гнучкість мислення та здатність до критичного аналізу стають ключовими навичками.

Враховуючи швидкі зміни у світовій економіці, екології, політиці та соціальних структурах, уроки географії, які включають розвиток критичного

мислення, можуть відігравати роль каталізатора у формуванні інформованого, відповідального та компетентного громадянства. Таким чином, інвестиції в методики та підходи, що сприяють розвитку критичного мислення, не лише покращують якість освіти, але й готують учнів до життя в складному та постійно змінюваному світі, де розуміння і аналіз географічних процесів є критично важливими.